

Woonvormen statushouders Amsterdam

Meseret en buurman Tom van woonproject SET

Een zachte landing: nadat Meseret Okbazgi uit Eritrea gevlucht was en op verschillende azc's gezeten had, kwam hij in de Amsterdamse woonvoorziening SET op de goede plek terecht. Een plek van waaruit hij en de andere jongvolwassenen verbinding met de buurt kunnen zoeken. En waar omgekeerd de buurtbewoners en de hulpverleners nu ook op bezoek gaan. "We komen hier meer in contact met de Nederlandse taal; zo integreer je snel. Daar word je natuurlijk blij van."

Hoe wonen integreren wordt

"We doen veel zodat statushouders een goede start kunnen maken." Gemeente Amsterdam wil gezondheid, integratie en participatie van jonge statushouders verbeteren. Dat gebeurt sinds 2018 bij de woonlocaties SET en Van Lohuizenlaan. Centraal daarbij staat ontmoeting met leeftijdsgenoten en buurtbewoners.

Hoe organiseer je ontmoeting en verbinding met de buurt? Gemeente Amsterdam beantwoordt die vraag met SET op IJburg. Projectleider Bart van den Bergh: "Socius Wonen organiseert de verhuur en het sociaal beheer. Dit doen we op onze eigen manier. We selecteren bewoners die SET IJburg beheren, denk aan technische, sociale en maatschappelijke zaken. Maar ook verhuur en PR & communicatie. Dit is een betaalde (bij)baan. Ook zijn er gangbeheerders actief. Dit zijn bewoners die een soort 'ouder' zijn voor hun gang. De oren en ogen in het project. De Nederlandse bewoners schrijven een motivatiebrief waarmee Socius makkelijker naar actieve vrijwilligers kan zoeken die bijvoorbeeld kleine taken kunnen doen op de locatie of daar activiteiten kunnen organiseren. Op deze manier creëert Socius een community waarbij het beheerteam ten dienste staat van de bewoners. Alles is mogelijk, zolang de bewoners het initiatief nemen.

Deze mentaliteit vergt wat investering en opvoeding, maar na een tijdje ontstaan er mooie sociale projecten die zichzelf draaiende houden. Sommige van de gangbeheerders zijn zelf statushouders en dat past goed in het idee om de regie bij de bewoners zelf te leggen.”

Bewoners opzoeken

Bij woonlocaties SET IJburg en Van Lohuizenlaan zijn grote ruimtes voor de ontmoeting met burens en de hulpverlening. Dat werkt goed. Tommy Borger, projectleider woonprojecten bij de gemeente Amsterdam: ‘Het zorgsysteem in Nederland is complex, hoe zorg je er dan voor dat de mensen de juiste zorg krijgen? Gezondheid is voor ons een voorwaarde om te kunnen integreren. Daarom laten we de maatschappelijke dienstverlening naar het woonproject zelf komen; het spreekuur is op de locatie. Zo krijgen de bewoners en hun omstandigheden ook echt een gezicht voor de hulpverleners.’ Dat geldt natuurlijk in het algemeen: “Als je mensen niet opzoekt, dan zie je een hoop dingen te laat. Als je de statushouders kent en een netwerk hebt, weet je wat er nodig is en kun je beter samenwerken. Statushouders uit andere delen van de stad zetten zich daarnaast in als peer educators, voor de GGD. Zij zijn al wat langer in Nederland en weten als geen ander wat er nodig is om de bewoners te informeren over gezondheid en gezonde leefstijl.”

Ontmoeting

Ontmoeting is er ook buiten het woonproject. Er is bijvoorbeeld een ‘sportmakelaar’ die de bewoners op activiteiten kan wijzen. Zo kunnen op SET alle bewoners gebruikmaken van een voetbalveldje vijf minuten verderop, waar ook andere bewoners van IJburg komen. Buurtbewoners rondom de projecten vroegen aan de gemeente wat zij voor de nieuwe bewoners konden doen. Aan een aantal van hen is gevraagd om met de bewoners van deze projecten en Socius in gesprek te gaan. Op elk project is een gemeenschappelijke ruimte, en op die plek organiseren actieve buurtbewoners een taalcafé of gezamenlijke maaltijden. Hierdoor ontmoeten bewoners van SET ook andere uit de buurt. Dit netwerk biedt hen veel kansen om andere Amsterdammers te ontmoeten.

“Doordat ik op SET woon, leer ik veel van de wereld”

Begeleiding naar werk en opleiding

Het gaat allemaal om meedoen en je weg vinden in Nederland, en dan is werk natuurlijk ook van groot belang. Vandaar dat de gemeente in juli 2016 startte met de Amsterdamse Aanpak Statushouders. De nadruk ligt op intensieve begeleiding naar werk, opleiding of participatie. Tommy: “Klantmanagers helpen statushouders bij hun eerste periode in Amsterdam.” Wanneer het leven van de statushouder op de rit is, denkt de klantmanager mee over het toekomstperspectief van de statushouder. De begeleiding duurt drie jaar, parallel aan het inburgeringstraject. Indien de statushouder zorg nodig heeft, werkt de klantmanager samen met de GGD, zorginstellingen en het zorgnetwerk in de wijk.

Eigenlijk is het allemaal geen rocket science, lijkt Tommy uit te dragen: “We doen van alles om die mensen een goede start te laten maken. Door gewoon wat extra’s te organiseren, investeer je in welzijn en dat werpt zijn vruchten af.” Hoe dat eruitziet? “Jongeren uit de buurt en de jonge statushouders komen met elkaar in contact. Hun leefstijl is vaak niet eens zo verschillend en dat roept herkenning op. Daardoor is de drempel om samen gewoon leuke dingen te doen laag.” Het gevolg? “Er komen ook graag buurtbewoners op bezoek in het woonproject. Hierdoor ontmoeten meer mensen elkaar.” Daar begint de integratie mee.

Hij wilde wel weer graag in een stad wonen, want daar heb je meer kans om te studeren. Meseret Okbazgi weet immers wat hij nodig heeft om een studie verpleegkunde te kunnen doen, net als zijn zus in Eritrea. Op azc's zat hij meestal alleen met zijn laptop te leren. Nu hij op SET IJburg woont, voelt hij zich minder eenzaam. Maar hij zit dan ook niet stil: taallessen, ober in een restaurant en binnenkort ook nog vrijwilligerswerk. En gangbeheerder op SET. "De Nederlandse overheid betaalt van alles voor mij. Daarom wil ik hard werken voor een goede toekomst."

Altijd druk

Eigenlijk vindt Meseret het jammer dat de bewoners nog zo vaak in het Tigrinya praten; dat maakt Nederlands leren wel lastiger. Aan de andere kant is het leuk dat er Eritrese feesten zijn, met Eritrees eten en muziek. "Daar komen veel mensen op af. Andere bewoners, Eritreeërs uit andere delen van Amsterdam en burens uit de wijk." Verder is het natuurlijk prettig om bij de Eritrese burens langs te gaan voor een praatje. "Bij Nederlanders doe je dat niet zo snel, want die hebben het altijd druk." Ook voor Greetje, Karen en Tanja van Stichting Sedrabet geldt dit. Zij hebben het altijd druk, met dat verschil dat ze hun tijd juist in de statushouders van SET steken. "Als je een probleem hebt, kun je ze altijd bellen. Ze zullen nooit zeggen dat ze geen tijd hebben." Greetje, Karen en Tanja worden op SET ondertussen zo'n beetje als familie beschouwd. "Zij nemen ons mee om te gaan bowlen of om naar het museum te gaan".

Gangbeheerder

Ondertussen is Meseret bijna zelf een 'peer educator' geworden. Als gangbeheerder op SET heeft hij alle sleutels, coördineert hij de schoonmaak en roept hij de bewoners één keer per maand bijeen voor een vergadering. Ook helpt hij zijn burens om een taalschool of een opleiding te vinden. En om contact te maken met mensen in de buurt. Het is niet meer dan logisch, vindt Meseret: "Doordat ik op SET woon, leer ik veel van de wereld. Er zijn ook zoveel nationaliteiten bij elkaar."

Gemengde teams

Meseret heeft het dus duidelijk naar zijn zin op SET: "Er is een hometrainer en een piano waar ik graag op speel. Ik ga ook voetballen met de andere bewoners van SET en IJburg: gemengde teams." Hij vindt het gewoon heel fijn wonen: "Je hebt je eigen huisje, eigen keuken en douche. Iedereen is hier jong en dat verbindt. En we hebben sneller contact met Nederlanders. Zo integreer je snel. Natuurlijk word ik daar blij van."

Bereiken en betrekken inwoners met lage SES

Er bestaan grote gezondheidsverschillen in Nederland. Als we niets doen, dan worden deze verschillen alleen maar groter. Over het algemeen geldt dat mensen met een lage sociaal-economische status (SES) vaker een slechte gezondheid hebben dan mensen met een hoge sociaal-economische status. Laagopgeleiden, ouderen en inwoners met een migrantenachtergrond zijn sterk vertegenwoordigd binnen deze groep.

Het bereiken en betrekken van deze groepen in het zorgstelsel draagt bij aan het terugdringen van gezondheidsverschillen. Pharos wil de participatie en eigen rol van laagopgeleiden en migranten in het zorgstelsel versterken. Dat lukt alleen als inwoners in dit proces een rol vervullen. De hoofdrol zelfs.

Inwoners centraal bij aanpak gezondheidsachterstanden

Inwoners staan centraal bij de aanpak van gezondheidsachterstanden. Iedere gemeente betreft inwoners op eigen wijze, afhankelijk van de lokale context en behoeften. Door hen bijvoorbeeld actief te betrekken bij de ontwikkeling van plannen of hen te stimuleren deel te laten nemen aan activiteiten in de buurt. Of activiteiten mogelijk maken met GIDS-gelden. Maar hoe begin je daarmee? Hoe bereik je deze inwoners? En hoe pak je dit samen aan? Pharos biedt praktische handvatten, goede voorbeelden, een training en een checklist die u ondersteunen, stimuleren en inspireren.

Meer over Bereiken en betrekken inwoners vind je op de [Pharos website](#)

Arthur van Schendelstraat 600
2^e etage Utrecht
030 234 98 00
www.pharos.nl

Gezondheid en kwaliteit van zorg voor iedereen